

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Vladimir Timofti, Constantin Alerguș,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea vătămată Prisacari Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2017, în cauza penală în privința lui

*Cucereavii Denis XXXXX, născut
la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 13.03.2017-28.03.2017 (prima instanță)**
- 2. 21.04.2017-14.06.2017 (instanța de apel)**
- 3. 15.09.2017-13.12.2017 (instanța de recurs)**

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Dondușeni din 28 martie 2017, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Cucereavii Denis a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, fiindu-i stabilită în baza acestei legi pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe termen de 120 ore.

S-a admis acțiunea civilă, cu încasarea din contul lui Cucereavii Denis în beneficiul lui Prisacari Elena a sumei de 1000 lei.

2. Prin sentința pronunțată instanța de fond a reținut că Cucereavii Denis, la data de 29.12.2016, aproximativ pe la ora 07:00, conducând mijlocul de transport de model Opel Vectra cu n/î BL CP 863, pe traseul R-12 Dondușeni-Drochia-Pelenia, km. 13.215 în sat. Tîrnova, r-nul Dondușeni, nu a manifestat prudență sporită pentru a asigura securitatea circulației, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului, a pierdut controlul asupra conducerii mijlocului de transport, a ieșit de pe partea carosabilă a drumului pe acostament și a tamponat pietonul Prisacari Elena, care se deplasa pe acostament, în rezultat la ce ultimele i-au fost cauzate leziuni corporale, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 4D din 20.01.2017, în baza criteriului dereglării sănătății de lungă durată, mai mult de 3 săptămâni, se califică ca vătămare corporală medie.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul Grigoriev A. a declarat cerere de apel împotriva acesteia, pe motivul blândeții pedepsei, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie

recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod Penal și în temeiul acestei legii să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani. Suplimentar apelantul a solicitat admiterea acțiunii civile înaintate de către partea vătămată cu încasarea în beneficiul acesteia a sumei de 1000 lei de la inculpat.

În argumentarea cererii a invocat că instanța de fond în mod eronat a apreciat argumentul precum că prin aplicarea pedepsei complementare sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport ar lipsi familia inculpatului de sursa de existență, motivând că pentru exercitarea obligațiilor de serviciu în funcția de montor electric nu este necesară posedarea permisului de conducere a mijloacelor de transport, dar a unui act ce ar confirma cunoștințele în acest domeniu.

Totodată, apelantul a menționat că dacă inculpatului nu-i va fi stabilită pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, instanța va contribui la dezvoltarea în rândul cetățenilor a sentimentului că nu pot beneficia de o protecție adecvată din partea statului, iar inculpatului îi va fi acordată încrederea de a nu fi pedepsit și stimularea în continuare să încalce sistematic regulile securității circulației.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14.06.2017, pronunțată integral la 12.07.2017, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a reținut, că prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale. Starea de fapt reținută și de drept apreciată, concordă cu probele administrate și examinate în ședința de judecată, instanța just încadrând acțiunile inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal cu indicii de calificare: „Încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană ce conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății,, fapt ce și-a găsit confirmare în ședința de judecată.

Instanța de apel a remarcat, că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operațiunea de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului. Astfel, instanța de judecată stabilește tipul sau quantumul pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din Partea Specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune.

Sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal, prevede amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

Instanța de apel a considerat, că în situația dată argumentul acuzatorului de stat privind înăsprirea pedepsei până la limita maximă de 160 ore este neîntemeiat și urmează a fi respins, deoarece o asemenea înăsprire se efectuează în cazul lipsei unor circumstanțe atenuante și nu în cazul existenței unui șir de circumstanțe atenuante după cum este achitarea prejudiciului, recunoașterea vinovăției și căința sinceră. Suplimentar instanța de apel a reținut că nu pot fi admise aceste argumente și din motiv că prima instanță deja a aplicat față de inculpat o pedeapsă mai aspră, sub formă de muncă neremunerată și nu mai este cazul de a înăspri această pedeapsă la limita maximă.

De rând cu aceasta, analizând hotărârea instanței de fond, instanța de apel a constatat că pedeapsa complementară - privarea de dreptul de conducere a mijloacelor de transport corect nu a fost aplicată odată cu pedeapsa principală sub formă de muncă neremunerată, întrucât sintagma „cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani” se referă doar la pedeapsa cu închisoarea, or efectuând o analiză a sancțiunilor prevăzute de Codul penal, se constată, că în cazul în care pedeapsa complementară este prevăzută pentru mai multe feluri de pedepse principale din sancțiunea articolului, legislatorul indică expres, că pedeapsa complementară se aplică „în toate cazurile”.

Prin urmare, în cazul art. 264 alin. (1) Cod penal, pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport este prevăzută doar pentru pedeapsa principală - închisoarea, nefiind indicat că aceasta poate fi aplicată în toate cazurile.

Sub acest aspect, instanța de apel a apreciat critic argumentele apelului depus de acuzator prin care se solicită aplicarea pedepsei complementare de rând cu pedeapsa muncii neremunerate, deoarece acest argument este în contradicție cu normele imperative care reglementează procedura de individualizare a pedepsei penale.

Referitor soluția adoptată de prima instanță pe marginea laturii civile, instanța de apel a considerat-o la fel una întemeiată care urmează a fi lăsată fără modificări, deoarece suma de 1000 lei a fost solicitată de partea vătămată.

Referitor la cererea depusă de partea vătămată prin care aceasta solicită încasarea prejudiciului de 6000 lei, instanța de apel a considerat-o necesar de a o lăsa fără soluționare deoarece cererea dată este expediată prin intermediul aparatului de fax, fără a fi în original sau cu atât mai mult fără a fi susținută de partea vătămată nemijlocit în fața instanței de apel cu expunerea unor argumente în confirmarea sumei noi indicate. Totodată instanța de apel, a considerat necesar de a explica, părții vătămate, că aceasta este în drept de a se adresa cu o acțiune în instanța civilă unde vor fi examinate toate argumentele și toate circumstanțele noi apărute în partea laturii civile.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de partea vătămată Prisacari E. la 28 august 2017, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 5) și 10) Cod de procedură penală a solicitata casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului menționează că în prima instanță, contrar prevederilor art. 351 Cod de procedură penală, nu a fost citată pentru participare în ședința de judecată.

Recurentul consideră, că conform prevederilor art. 314 Cod de procedură penală instanța de judecată era obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii, să cerceteze corpurile delictive, să dea citire rapoartelor de expertiză, proceselor-verbale și altor documente, precum și să examineze alte probe prevăzute de Codul de procedură penală, eroare care nu a fost înlăturată de instanța de apel, contrar prevederilor art. 409 slin. (2) Cod de procedură penală.

Recurentul menționează că în rezultat, nu a avut posibilitate sa se expună asupra cuantumului prejudiciului material cauzat reieșind din gradul leziunilor corporale medii care i-au fost cauzate, fiind internată în spital timp de 3 săptămâni în regim de staționar, iar ulterior a primit tratament ambulatoriu timp de 2 săptămâni, cheltuielile aferente fiind estimate la 6000 lei.

Prin urmare valoarea de 1000 lei este o sumă care nu reflectă obiectiv și complet prejudiciul suferit în urma accidentului.

Totodată, recurentul consideră că ambele instanțe au comis erori de drept stabilind pedeapsa principală lui Cucereavîi Denis sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În acest context, recurentul menționează că luând vedere persoana celui vinovat, precum și gravitatea faptei săvârșite, instanța de judecată trebuia să-i stabilească o pedeapsă echitabilă, care ar fi contribuit la realizarea scopului pedepsei, în particular, la corectarea și reeducarea vinovatului. Aplicarea pedepsei trebuie să contribuie la corectarea condamnatului, să împiedice comiterea unei noi infracțiuni, la fel să contribuie la reîncadrarea acestuia în activitatea de zi cu zi, să-și dezvolte anumite calități de persoană ce ar respecta legea și ordinea de drept.

Astfel, pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale în sensul respectării a cadrului legal de individualizare a judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și echitabile, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului. În același timp, trebuie să fie respectată prevederea art. 61 Cod penal, conform căreia, pedeapsa care se aplică urmează să-și atingă scopul de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni de către alte persoane.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală Colegiul penal, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul materialelor dosarului, Colegiul penal atestă faptul că recurentul nu a contestat sentința, aceasta fiind atacată cu apel doar de către procuror.

În acest sens, Colegiul penal constată că recurentul a omis să invoce solicitările sale în fața instanței de apel, printr-o cerere de apel separată de cea a procurorului.

Această situație, prin prisma art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevede că temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, împiedică Colegiul penal de a aprecia relevanța argumentelor recurentului, ceea ce implică netemeinicia acestora și impune soluția inadmisibilității recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Prisacari Elena, în cauza penală în privința lui *Cucereavii Denis XXXXX*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2017, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 ianuarie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș